

УХВАЛЕНО
Вченою радою ВНАУ
(протокол № 11)
«31» травня 2016 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ВНАУ

В.А. Мазур
«31» травня 2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВІННИЦЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

ВІННИЦЯ - 2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Це положення розроблене з метою вдосконалення діючої в університеті системи контролю якості знань студентів та адаптації її до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (далі ECTS).

Положення розкриває основні принципи організації та системності поточного й підсумкового контролю знань студентів, які навчаються за програмами освітньо-професійного та освітньо-наукового рівнів бакалавр, спеціаліст та магістр денної та заочної форми навчання.

Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», наказу МОН України від 16.10.2009 р. №943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», листа МОН від 26.02.2010 р. №1/9—119 «Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах», довідника користувача ЄКТС та «Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому аграрному університеті».

Зменшення аудиторних занять, збільшення складової самостійної роботи здобувачів вищої освіти вимагає введення більш диференційованої – комплексної системи оцінки знань.

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів сприяє підвищенню мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідними освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами на певних рівнях вищої освіти, з метою формування системних, стійких знань, умінь та навичок, а також розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого, наукового мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система оцінювання знань студентів включає *поточний, проміжний та семестровий контроль* знань з кожної навчальної дисципліни, оцінювання результатів практик і атестацію за певним освітнім ступенем. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, лабораторних, виконання індивідуальних завдань і оцінюється сумою набраних балів.

Проміжний контроль має на меті оцінку результатів знань студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни. Цей вид контролю може бути проведений у формі контрольної роботи і оцінюється відповідною сумою балів.

Семестровий контроль проводиться у формі іспиту, диференційованого заліку (заліку), захисту курсової роботи/проекту, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу і оцінюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

З дисципліни, з якої навчальним планом передбачений екзамен (диференційований залік) в кінці семестру, студент може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 30% підсумкової оцінки - на іспиті (диференційованому заліку).

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

На першому занятті з навчальної дисципліни, яка виноситься на семестровий контроль, лектор доводить до відома студентів програму дисципліни та інформує їх про особливості організації навчального процесу з дисципліни за європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту

лабораторних та практичних робіт, експрес-контролю, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом та інших формах передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни. Пропущені практичні та лабораторні заняття підлягають відпрацюванню (*при цьому робочий час витрачений викладачем при відпрацюванні студентом пропущених занять слід відносити до організаційної роботи викладача*).

Семестровий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку, семестрового іспиту, захисту курсової роботи/проекту з конкретної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною та робочою навчальною програмами і в терміни, встановлені графіком навчального процесу. Вид семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни визначається навчальним планом.

Перелік екзаменів та заліків семестрового контролю визначається навчальним планом відповідно до спеціальності (спеціалізації) підготовки.

Семестрові екзамени складаються студентами у період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених графіком навчального процесу відповідно до розкладу, який доводиться до викладачів і студентів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

Диференційовані заліки складаються студентами, як правило в перший тиждень заліково-екзаменаційної сесії, відповідно до розкладу.

Курсова робота/проект - одна з форм самостійної роботи студента, метою якої є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Кінцевим етапом виконання курсової роботи/проекту є її захист. Курсова робота/проект є окремим заліковим кредитом навчальної дисципліни і оцінюється як вид самостійної навчальної діяльності студента. Оцінюється курсова робота/проект членами комісії на підставі її захисту студентом за 100-бальною шкалою, відповідно до методичних рекомендацій з написання курсових робіт/проектів, які розробляються відповідними кафедрами

і затверджуються у встановленому порядку.

У випадку, якщо студент протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні, лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (*35 балів*), то він не допускається до складання екзамену (диференційованого заліку) під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

4. СКЛАДАННЯ ЗАЛІКІВ ТА ІСПИТІВ

5.1. Результати складання диференційованого заліку оцінюються за балами поточного контролю, захисту заліку ("зараховано", "не зараховано") і вносяться до екзаменаційної відомості. Один екземпляр заповненої та оформленої відомості повертається в день складання заліку в деканат, другий – здається в документацію кафедри.

5.2. Для окремих здобувачів у разі наявності поважних причин, підтверджених документально, надається графік індивідуального складання іспитів (заліків), гідно Положення про надання індивідуального графіку відвідування занять в університеті. Індивідуальні терміни складання іспитів плануються на підставі індивідуальних графіків, які надаються рішенням комісії.

Якщо здобувач вищої освіти хворів більше ніж 31 календарний день протягом семестру і не зміг виконати навчальний план, він зобов'язаний до початку залікового тижня подати заяву про надання академічної відпустки, підтверджену довідкою лікувально-консультаційної комісії. Після початку залікового тижня такі заяви не приймаються. Якщо здобувач вищої освіти хворів протягом сесії, то йому після одужання продовжують сесію на такий же період.

5.3. Форма проведення іспитів - усна. Проведення письмового іспиту визначається рішенням кафедри і погоджується з деканатом та навчальним відділом. Наявність такого рішення в папці викладача є підставою для

проведення письмового іспиту.

5.4. Іспити проводяться згідно з розкладом у визначений час у визначеній аудиторії. На початку іспиту в аудиторію заходять шість здобувачів, здають викладачеві залікові книжки і одержують екзаменаційні білети. На підготовку до відповіді першому студенту відводиться не більше 30 хв, на відповідь – не більше 15 хв.

5.5. Після закінчення відповіді викладач вказує на недоліки у відповіді здобувача вищої освіти й обґрунтовує оцінку.

5.6. Виставлена оцінка (сума балів поточного та підсумкового контролю) та переведена в національну і шкалу ECTS записується в обидва примірники екзаменаційної відомості, а потім до залікової книжки.

5.7. Після закінчення іспиту викладач оформляє відомість, перевіряє назву дисципліни та інші дані відомості і здає перший примірник в деканат (в день екзамену або на другий день у випадку проведення екзамену в другій половині дня), а другий – у документи кафедри.

5.8. Здобувач, який одержав протягом сесії більше двох незадовільних оцінок, відраховується з університету.

5. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИК ТА АТЕСТАЦІЯ

Організація контролю практичної підготовки студентів, оцінка результатів практик регламентується «Положенням про проведення практики студентів Вінницького національного аграрного університету».

Атестація - є підсумковою формою контролю за певним освітньо-професійним та освітньо-науковим рівнем. Атестація студента здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої-кваліфікаційної характеристики.

Атестація студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою

підготовки бакалаврів та магістрів, проводиться в університеті у формі екзамену або захисту випускних кваліфікаційних робіт. До атестації допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план напряму (спеціальності) й успішно склали всі іспити й заліки.

Усі екзаменаційні завдання, зазначені в екзаменаційному білеті (у тесті) з комплексного іспиту, або додаткового іспиту з відповідної дисципліни є рівнозначними за їх внеском до загальної оцінки за іспит. Підсумкова оцінка комплексного іспиту (додаткового іспиту) розраховується як середньозважена за кожен складову екзаменаційного завдання або тесту. *Повторне складання (перескладання) іспиту і захист випускної кваліфікаційної роботи з метою підвищення оцінки - не дозволяється.*

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на атестаційний іспит, або захист дипломної (магістерської) роботи може бути поновленим за заявою і рішенням приймальної комісії на денну або заочну форму навчання під час роботи наступної атестаційної комісії за відповідним рівнем вищої освіти.

Дипломна робота (проект) спеціаліста та магістра є складовою атестації, підсумковою індивідуальною письмовою роботою, яка дає змогу отримати комплексне уявлення про рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю. Остаточна оцінка студента за кваліфікаційну роботу формується на основі результатів прилюдного захисту з урахуванням оцінок рецензента та керівника. Вимоги до написання та оформлення, критерії оцінювання випускних кваліфікаційних робіт визначаються відповідними методичними вказівками, затвердженими у встановленому порядку. За рішенням кафедри може проводитись попередній захист дипломних робіт.

6. ПРАВИЛА ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНОК У СИСТЕМУ ECTS

Шкала оцінювання знань системи ECTS створена для відображення різних систем оцінювання, які існують у країнах – членах ЄС. Ця система введена для того, щоб оцінка, виставлена студентам згідно з власною системою оцінювання, була зрозумілою іншим закладам.

6.1. В екзаменаційній відомості підсумкова семестрова оцінка виставляється в національній та європейській системах оцінювання знань і при переведенні оцінки в систему ECTS викладач керується співвідношеннями, поданими нижче у таблиці 1.

Таблиця 1.

Шкала оцінювання ECTS та національна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсової роботи/проекту, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2. До заліково-екзаменаційної відомості заноситься загальна сума балів поточного контролю, кількість балів набраних студентом за захист, оцінка за шкалою ECTS та екзаменаційна оцінка за національною шкалою, згідно з критеріями оцінювання (Додаток А).

7. ПЕРЕСКЛАДАННЯ ЗАЛІКІВ ТА ІСПИТІВ

7.1. Перескладання заліків та іспитів дозволяється не більше двох разів.

7.2. Здобувачам вищої освіти денної форми навчання, які не здали заліків або одержали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру.

7.3. Перескладання заліку або іспиту проводиться згідно з графіком, у певний час і в аудиторії, визначеній розкладом перездачі, розробленим деканатом. Якщо викладач, відсутній з поважних причин, деканат може перенести дату перескладання або завідувач кафедри, за погодженням з деканатом, може доручити прийняти залік чи іспит викладачеві цієї ж або спорідненої дисципліни. У разі відсутності такого викладача (у зв'язку з відрадженням, хворобою, відпусткою) залік чи іспит приймає завідувач кафедри (погодивши це з деканом).

7.4. Повторне перескладання приймається комісією, створеною деканом, і оформляється розпорядженням по факультету.

В екзаменаційну відомість записуються прізвища всіх членів комісії. Приймає залік чи іспит викладач, який вів дисципліну. Головою комісії є декан чи його заступник.

Перескладання за другою відомістю приймають, як правило, викладач, що вів лекційний курс, та завідувач кафедри, за третьою відомістю – викладач, який вів лекційний курс, завідувач кафедри та декан або його заступник. В окремих випадках до складу комісій можуть бути введені проректор з навчальної роботи або директор ННЦ. Друге перескладання повинне відбутися протягом 1 тижня після завершення сесії для денної форми навчання та 2 тижнів для заочної форми. Третє – протягом 2 тижнів після закриття II-ї відомості для денної форми навчання та 1 місяця для заочної форми навчання. Якщо здобувач вищої освіти не ліквідував заборгованості у зазначені терміни, деканат зобов'язаний представити необхідні документи в ректорат про його відрахування з числа здобувачів вищої освіти.

Заліки з навчальної та виробничої практики необхідно здати до початку наступного семестру або навчального року. Якщо такі заліки не здано, здобувача вищої освіти не переводять на наступний курс. Після закінчення заліку чи іспиту комісія обговорює його результати (без здобувача вищої освіти) і приймає рішення на підставі оцінок, виставлених членами комісії, більшістю голосів з урахуванням результатів навчання протягом семестру. Потім голова комісії оголошує здобувачу вищої освіти мотивовану оцінку. Рішення комісії є остаточним.

7.5. Графік здачі академічної заборгованості повинен складатися таким чином, щоб в один день відбулася здача не більше 1 іспиту та 1 заліку.

7.6. Здобувач вищої освіти, який не ліквідував академічної заборгованості у встановлені строки, відраховується з числа здобувачів вищої освіти рішенням комісії.

**Перелік навчально-методичної документації, яку повинен мати
викладач під час проведення іспиту, заліку**

1. Робоча навчальна програма або типова.
1. Екзаменаційні білети.
1. Атестаційна відомість успішності здобувачів.
2. Екзаменаційні відомості.
3. Журнал обліку роботи викладача.
4. Рішення кафедри про прийом іспиту в письмовій формі з відповідними погодженнями.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)		
82-89	B	Дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна			
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	

зараховано

66-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60-65	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	незараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			